

gaaer — dersom man turde bruge dette Udtryk — fra den ene Ende af Jordfloden til den anden. Det er to Principer, som staae og stride mod hianden, ere hinanden aldeles modsatte, nemlig det almindelige Valgretsprincip og Classesystemet. Jeg vil nu gjerne anerkjende, at Sagen slet ikke her fremstiller sig i sin Reenhed; thi Lovforslaget har kun fremført det almindelige Valgretsprincip i en meget ringe Dosis, og ovenpaa denne har det lagt en stor Dosis Formuenhedsgrændse, hvorved det almindelige Valgretsprincip næsten bliver skjult, skjøndt det dog er ligefrem tilstede. Jeg troer nu ikke, at den almindelige Valgret saaledes lader sig tinge med; jeg troer, at, naar den skal anvendes, skal man anvende den fuldt, saa maa man anerkjende dens Berettigelse, saa skal man ikke omgjarde den med en heel Deel andre Bestemmelser, hvorved den igjen bliver tilintetgjort saaledes, at den ikke kommer til at virke. Nu vil man maaskee sige: „der er slet ingen almindelig Valgret tilstede heri; thi den mindre Halvdeel af Sogneforstanderskabet skal vælges ikke efter den almindelige Valgrets Principer, men efter et Formueinddelings-Princip; det er altsaa to Classer, som her ere opstillede, Formuende og Uformuende, og det bliver altsaa dog Classervalg“. — Men dertil svarer jeg: Nei, det er ikke Classervalg, der er her tilstede. I Lovforslaget er der ikke Spor af denne Inddeling i Befolkningen, som virkelig bestaaer. Man har sammenkastet denne Afdeling af Befolkningen under to forskjellige Rubrikker, og hver Afdeling faaer slet ikke den Vægt, som efter de bestaaende Forhold tilkommer dem; man har sammenkastet den største Deel af Gaardmands- Classen med hele den talrige Huusmands- og Indsidderklasse, og heri søger jeg virkelig det almindelige Valgretsprincip, tildækket med noget Formuenhedsprincip. Jeg har nu ikke kunnet fravige den Anskuelse, at ligesaavel som man med en vis Føie, en vis Berettigelse efter de almindelige Anskuelser kun anvender den almindelige Valgret idetmindste til den ene Afdeling af Rigsdagen, ligesaalidt kan man derimod anvende den med Hensyn til Sogneforstanderskaberne og Communalbestyrelserne; thi der komme netop de for-

skjellige Afdelinger, hvori Samsundet har deelt sig, i meget væsentlig Betragtning. Det blev ogsaa af den Ordfører, som sidst saa talentfuldt forsvarede Lovforslaget her i Salen, og som vi desværre savne i denne Session, indrømmet, at der i hver Samsundsclasser dannes sig forskjellige Afdelinger, som have de nærmere Interesser fælles, men Byrderne — ja, dem søge de alle at vakte over paa hverandre; dette er det virkelige Forhold i det daglige Liv; det viser sig Gudskeelov ikke stærkt fremtrædende hos os, men det viser sig dog af og til og det ved saadanne Leiligheder, hvor det er af Bigtighed, at det ikke kommer aldeles bag paa Communalbestyrelsen, saaledes at ingen Afdeling har sin Repræsentant, der kan tage Hensyn til denne Afdelings Interesser ved Sagens Afgjørelse. Jeg har nu, saa godt jeg formaaede, søgt at fremstille disse Afdelinger, som virkelig bestaae, i det Forslag, jeg har gjort. Det kan naturligviis ikke lykkes den enkelte Mand, ganske correct at fremstille Kendetegnerne paa disse Classer; men jeg troer dog, at jeg nogentunde vil have nærmet mig til Virkeligheden ved det Forslag, jeg har tilføjet mig at stille. Jeg har sat Grændsen for de større Grundeiere til 12 Tønder Hartkorn, ikke just fordi det er den Grændse, som bestaaer, men fordi man var nødt til at tage den laveste Grændse under de Hensyn, jeg forøvrigt har kunnet tage, fordi der ellers i altfor mange Sogne ikke vilde vise sig et tilstrækkeligt Antal af Vælgere. For nogenlunde at bøde paa den Uanskelighed, at Forholdet ikke overalt i Landet er det samme, har jeg desforuden valgt en forskjellig Maalestof, der kunde lægges til Grund, og som efter de hidtil gjældende Regler tildeels ogsaa er lagt til Grund paa forskjellig Maade, og derved vil der rimeligviis fremkomme en nogentunde correct Afdeling af Vælgerne i de forskjellige Classer, som jeg har villet betegne. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at bemærke, at, naar jeg har fildet de Mænd, som ere Bygninger, der ere undergivne Arealstat til Assurancevardi af mindst 12,000 Rdd., lige med dem, der ere eller ere i livsvarig Besiddelse af 12 Tdr. Hartkorn, har dette sin Analogie i Communalanordningen af 1841, som sætter Bygninger,